

Archeologienota
Wuustwezel, Tienpondstraat
Programma van maatregelen

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
1.1	Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein	3
1.2	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek en impactbepaling	4
2	Lijst met figuren.....	6
3	Bibliografie	6

1 Gemotiveerd advies

Binnen dit programma van maatregelen wordt een gemotiveerd advies gegeven voor verder onderzoek met ingreep in de bodem. Dit advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, wat hun uitvoeringswijze is en wanneer deze uitgevoerd zullen worden.

1.1 Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein

In volgende paragraaf wordt er een synthese gemaakt van de resultaten van het bureauonderzoek. Zo wordt er een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein bekomen. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

Paleolandschappelijke ligging en bodem: een overzicht van de archeologische kennis geeft aan dat de Kempische dekzandruggen een gewilde locatie waren om te wonen en te begraven. Gedurende de steentijd zijn voornamelijk locaties langsheen beekvalleien en vennen aantrekkelijk. Gedurende de metaaltijden en Romeinse periode zijn nagenoeg alle hoger gelegen delen (tijdelijk) bewoond geweest. In de middeleeuwse periode is een clustering van bewoning zichtbaar. Op dit moment ontstaan stilaan echte dorpen. Het projectgebied is gelegen op de overgang van een hoge droge dekzandrug richting een natte beekvallei. Hierdoor zou landschappelijk gezien een hoge archeologische verwachting voor resten uit de steentijden aanwezig zijn. Een voorwaarde voor een goede bewaring van resten uit de steentijden is echter de aanwezigheid van een intact en goed ontwikkeld bodemprofiel. Op de bodemkaart staat het projectgebied ingekleurd als zone zonder profielontwikkeling. Hierdoor dient de verwachting op archeologische resten uit de steentijd worden bijgesteld naar laag.

Bodem: het onderzoeksgebied staat gekarteerd als natte zandbodem zonder profielontwikkeling. Uit de controleboringen is gebleken dat er inderdaad sprake is van een nattere zandbodem en dat er geen profielontwikkeling aanwezig is. Een eventueel archeologisch niveau is te situeren op een diepte van 70 tot 85 cm beneden het maaiveld.

Historische kaarten tonen aan dat de huidige Vonderweg tenminste vanaf de 19de eeuw als weg in gebruik is. De zone waar de toekomstige parking wordt aangelegd is tot op heden in gebruik als akker of weiland. Net ten noorden van het projectgebied ligt de historische kern van Loenhout. Deze historische kern is tenminste vanaf de middeleeuwen te dateren en bestaat uit een kerk met errond verscheidene gebouwen.

Archeologisch onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied laat zien dat er ten zuiden en zuidoosten van het projectgebied verscheidene meldingen van vondsten uit de metaaltijden aanwezig zijn. De interpretatie van deze vondsten is onduidelijk. Mogelijk zijn de aangetroffen scherven aardewerk afkomstig van begravingen (urnen).

Recente ontwikkelingen: Het grootste gedeelte van het projectgebied bestaat uit een reeds bestaande wegnis, deels uitgevoerd in betonklinkers, deels uitgevoerd in dolomiet. Deze wegnis is reeds zichtbaar op het historische, 19de-eeuwse, kaartmateriaal. Vermoedelijk zal deze weg regelmatig heraangelegd zijn en zullen archeologische resten ter hoogte van deze weg reeds onherroepelijk vernietigd zijn.

De resultaten van het vooronderzoek wijzen op een laag potentieel voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de steentijd. Gelet op de landschappelijke en bodemkundige situering zijn er geen indicatoren die een goede bewaring van eventuele resten uit deze periode garanderen. Recentere periodes hebben binnen het projectgebied eveneens een lagere archeologische verwachting. Archeologische restanten uit de metaaltijden en Romeinse periode zullen vermoedelijk op de iets hogere en droge landschappelijke locatie terug te vinden zijn. Archeologische resten uit de middeleeuwen en nieuwe tijd zijn eerder te verwachten in de historische dorpskern van Loenhout, deze bevindt zich net ten noorden van het plangebied. Algemeen kan er aangenomen worden dat er een lage archeologische verwachting op archeologische resten is.

Archeologische verwachting

Op basis van het bureauonderzoek voor het projectgebied Wuustwezel-Tienpondstraat werden niet voldoende gegevens verzameld om de aan- of afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Op basis van de landschappelijke, bodemkundige, archeologische en historische gegevens is er een lage verwachting op archeologische resten aanwezig. Tevens zullen archeologische resten ter hoogte van de wegenis slechts een beperkte kenniswinst opleveren. De geplande werken omvatten slechts een werkzone van 3,5 m breed waardoor een onderlinge relatie tussen archeologische sporen niet zichtbaar is. Tevens wordt er ter hoogte van de wegenis én de parking onvoldoende diep afgegraven om eventuele archeologische resten te verstoren. Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, bodemkundige en archeologische gegevens alsook de plannen van de toekomstige ontwikkeling, kan een gemotiveerde uitspraak gedaan worden over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen.

Zowel de archeologische verwachting als het potentieel op kennisvermeerdering wordt voor het projectgebied laag geacht. Tevens bestaan de werkzaamheden uit de heraanleg van een bestaande weg. Deze bestaande weg heeft een oppervlakte van 928 m². Uit het onderzoek van het historische kaartmateriaal is gebleken dat deze weg reeds vanaf de 19de eeuw als dusdanig in gebruik is. Hierdoor zal de weg vermoedelijk meerdere malen heraangelegd en dus ook afgegraven zijn. Tevens is de weg slechts 3,5 m breed waardoor een eventuele samenhang tussen de verscheidene archeologische resten zeer moeilijk te achterhalen is. Hierdoor is er nagenoeg geen kennisvermeerdering mogelijk bij het aantreffen en onderzoeken van archeologische resten ter hoogte van de wegenis. De zone waar de parking komt heeft een oppervlakte van ca. 1000m². Op deze locatie zou er, indien er archeologisch sporen worden aangetroffen, kennisvermeerdering mogelijk zijn. Gelet op de archeologische verwachting en de eerder beperkte oppervlakte is er echter een laag potentieel op kennisvermeerdering toe te schrijven.

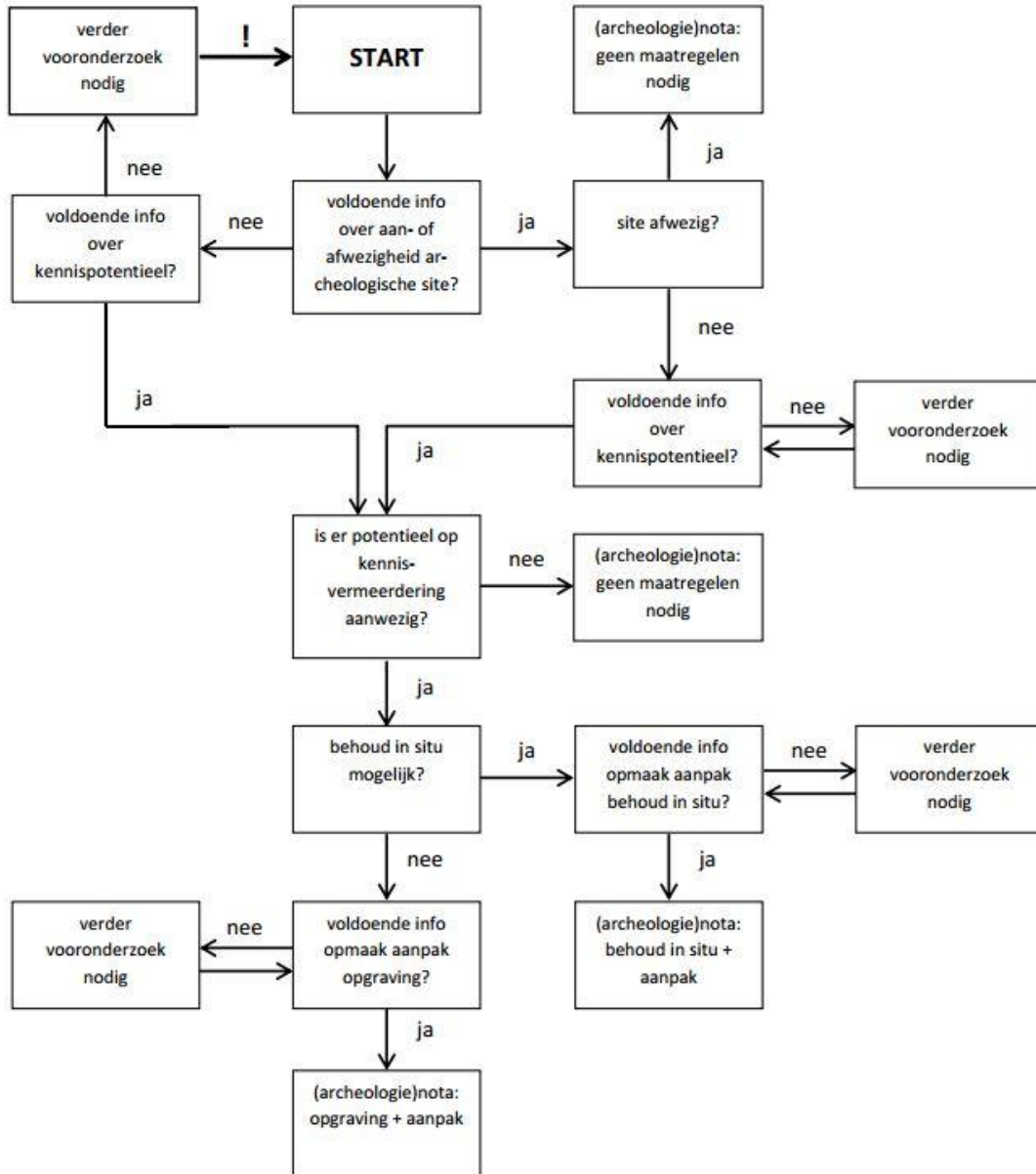
1.2 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek en impactbepaling

Potentieel en waardering kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek en impactbepaling

De huidige weg bestaat uit dolomiet met onbekende dikte. De nieuw aan te leggen weg wordt deels in dolomiet en deels in betonklinkers aangelegd met een respectievelijke afgravingsdiepte van 38 en 53 cm. Vermoedelijk zal de bestaande weg tot ongeveer dezelfde diepte afgegraven zijn. Indien dit het geval is zullen eventuele archeologische waarden niet verder verstoord worden als reeds het geval is. Blijkt de nieuwe weg toch dieper afgegraven te worden als de bestaande weg, dan zullen eventuele archeologische waarden alsnog gevrijwaard worden van vernieling. Een eventueel archeologisch vlak situeert zich namelijk op een diepte tussen 70 en 85 cm. De tweede zone betreft een zone waar een parking wordt aangelegd (1000m²). Deze zone wordt tussen 30 en 54 cm afgegraven. Vervolgens wordt er (deels in ophoging) een parking aangelegd. Gelet op de diepte van

het eventuele archeologische vlak is er ter hoogte van de parking minstens een buffer van 15 tot 55 cm aanwezig. Hierdoor zullen archeologische waarden gevrijwaard worden van verstering.

Volgens de *Code van Goede Praktijk* paragraaf 5.2. dient na elke fase van het vooronderzoek (in deze het bureauonderzoek) te worden afgewogen of verder archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is. Bij deze afweging kan men beroep doen op een beslissingsboom. Voor de voorliggende archeologienota komt men tot volgende conclusie:

Figuur 1: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.¹

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee (zie hierboven).

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016a

- Site aanwezig: Nee, er zijn geen aanwijzingen voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Op basis van het bureauonderzoek kan wel gesteld worden dat er een lage verwachting op het aantreffen van een archeologische site is
- Voldoende info over kennispotentieel: Op basis van het bureauonderzoek en de confrontatie met de geplande werkzaamheden is er een zeer laag potentieel op kennisvermeerdering aanwezig voor de eventuele archeologische restanten die bewaard zijn binnen het projectgebied. De wegenis heeft slechts een breedte van 3,5 m, gelet op deze breedte is er echter geen overzicht tussen het landschap en de sporen onderling te verkrijgen. Hierdoor is voor deze zones het potentieel op kennisvermeerdering beperkt.
- Behoud in situ mogelijk: ja, de geplande werken zijn noodzakelijk en locatiespecifiek. Uit het onderzoek met controleboringen is echter gebleken dat een eventueel archeologisch niveau zich op een diepte tussen 70 en 85 cm onder het maaiveld situeert. Een confrontatie met de geplande werken toont aan dat ter hoogte van de wegenis het archeologische vlak niet wordt bedreigt. Op deze locatie gaat een afgraving tussen 38 en 53 cm plaatsvinden. Ter hoogte van de parking vindt een afgraving tussen 30 en 54 cm plaats. Hierdoor is er op beide locaties een minimale buffer van ca 15 cm aanwezig.

Gevolg: einde van het vooronderzoek, resultaat: geen verder (voor)onderzoek nodig.

Op basis van het bureauonderzoek is gebleken dat voor het plangebied *Wuustwezel-Tienpondstraat* een lage verwachting op de aanwezigheid van intacte archeologische resten kan worden vastgesteld. Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op waardevolle kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek zeer laag is. Tevens kunnen eventuele archeologische resten in situ bewaard blijven.

2 Lijst met figuren

Figuur 1: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek..... 5

3 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0), Brussel.